

Załącznik nr 1 do ogłoszenia o konsultacjach z dnia 1 marca 2017r.

Uzasadnienie przeprowadzenia konsultacji społecznych w sprawie zmian do Lokalnej strategii Rozwoju Słowińskiej Grupy Rybackiej na lata 2014-2020

Celem Zarządu SGR jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju w sposób jak najbardziej adekwatny i odpowiadający potrzebom i oczekiwaniom lokalnej społeczności przy jednoczesnym zachowaniu racjonalności podejmowanych przedsięwzięć i związanych z nimi kosztów. Spośród szeregu działań SGR wpisujących się w ww. zakres szczególnie istotne są zadania polegające na rekomendowaniu do dofinansowania operacji współfinansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz PO „Rybnactwo i Morze” na lata 2014-2020, służących rozwojowi obszaru i aktywizacji jego mieszkańców. Sprawność realizacji procesu wybierania do dofinansowania projektów członków lokalnej społeczności uzależniona jest natomiast od czasu, w jakim SGR organizuje nabory wniosków oraz od przygotowania potencjalnych wnioskodawców do świadomego uczestnictwa w procesie dystrybucji środków.

Oba te warunki nie są możliwe do spełnienia bez powszechnej znajomości procedur i kryteriów wyboru operacji, bez wdrożenia rozwiązań pozwalających na bieżące reagowanie na zmieniające się w ich zakresie przepisy i regulacje oraz bez zapewnienia ciągłości pracy Biura SGR i udostępnienia mu środków niezbędnych do realizacji działań związanych ze wsparciem potencjalnych beneficjentów.

W związku z powyższym wskazane jest wprowadzenie zmian w zapisach Lokalnej Strategii Rozwoju SGR na lata 2014-2020 polegających na:

1. oddzieleniu procedur i kryteriów oceny od Regulaminu Rady SGR, którego są obecnie integralną częścią i zawarcie ich treści w osobnym dokumencie pn.: *Księga Procedur i Kryteriów Słowińskiej Grupy Rybackiej*.

Zmiana ta stanowi rozwiązanie opisanych wyżej warunków sprawnej dystrybucji środków z PROW 2014-2020 i PO „Rybnactwo i Morze” na lata 2014-2020 z następujących powodów:

- 1) stworzenie dokumentu, który swoją nazwą i treścią bezpośrednio odwołuje się do procedur i kryteriów oceny wniosków o dofinansowanie składanych do SGR przez członków lokalnej społeczności zwiększy stopień zrozumiałości i jawności procedury wyboru operacji. Potencjalni beneficjenci Programów zdobędą możliwość łatwiejszego dotarcia do najistotniejszych informacji na temat sposobu wyboru składanych przez nich projektów, co przełoży się na zwiększenie liczby wnioskodawców oraz na jakość składanej przez nich dokumentacji aplikacyjnej. Rozwiązanie determinowane jest wynikami monitoringu wdrażania LSR, prowadzonego m.in. na podstawie badań zrealizowanych przez SGR w I połowie 2016r., które wykazały, że 26,17% respondentów w ogóle nie zna zasad oceny wniosków o przyznanie pomocy, a tylko 9,35% (10 osób na 107) zna je doskonale. W odniesieniu do kryteriów wyboru operacji wartości te wyniosły odpowiednio 24,30% i 12,15%. Są to niskie wskaźniki w relacji do poprzedniego okresu programowania, w którym procedury i kryteria funkcjonowały jako osobny dokument (w roku 2012r. wśród ankietowanych jedynie 3,13% badanych przyznało, że w ogóle nie zna kryteriów wyboru projektów, a 21,88% stwierdziło, że zna je doskonale, w 2013r. wartości te wyniosły odpowiednio 4% i 48%, a w 2014r. - 58,33%).
- 2) oddzielenie procedur i kryteriów oceny wniosków od *Regulaminu Rady*, który podlega modyfikacji wyłącznie przez Walne Zebranie Członków SGR bez względu na motywy wnoszenia do niego korekt, umożliwi wprowadzanie zmian do procedur i kryteriów wynikających ze wskazań instytucji zarządzających Programami i zmieniających się dokumentów legislacyjnych dotyczących realizacji LSR przez Zarząd SGR, co usprawni proces przygotowania naborów wniosków i jest zgodne z wolą Walnego Zebrania Członków SGR, które dnia 4 listopada 2016r. podjęło uchwałę nr WZ/09/2016 w sprawie zmiany Statutu Stowarzyszenia Słowińskiej Grupy

Rybackiej oraz ustalenia tekstu jednolitego Statutu Stowarzyszenia Słowińskiej Grupy Rybackiej. Uchwała ta wprowadziła do Statutu SGR zapis udzielający Zarządowi SGR następującej kompetencji: „wnoszenie korekt do Lokalnej Strategii Rozwoju Słowińskiej Grupy Rybackiej oraz innych dokumentów związanych z realizacją LSR na wezwanie lub zlecenia instytucji zarządzających Priorytetem 4 „Zwiększanie zatrudnienia i spójności terytorialnej” objętym Programem Operacyjnym Rybactwo i Morze 2014-2020 oraz poddziałaniem „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 lub też wynikających ze zmiany aktów prawnych, wytycznych, instrukcji, itp. powiązanych z ww. Programami.” Jednocześnie zmiany w procedurach i kryteriach niewynikające ze wskazań instytucji zarządzających Programami i zmian w dokumentach legislacyjnych dotyczących LSR będą wprowadzane wyłącznie przez Walne Zebranie Członków;

2. podniesieniu poziomu dofinansowania operacji w zakresie przedsięwzięć:

- **1.2.2. Promowanie i zachowanie rybackiego charakteru obszaru**
 - **2.2.1. Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych obszaru oraz przywracanie stanu zniszczonych lub ochrona zagrożonych degradacją elementów środowiska dla sektora społecznego i publicznego (operacje niekomercyjne),**
 - **2.3.1. Tworzenie, rozwój i wyposażenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej historycznie lub terytorialnie związanych z działalnością rybacką,**
- objętych Priorytetem 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybactwo i Morze” z 75% do 85%.**

Ustalenie intensywności wsparcia w wysokości 75% dla operacji o charakterze niekomercyjnym miało miejsce w 2015r., kiedy lokalna społeczność nie dysponowała jeszcze treścią Rozporządzenia dotyczącego zasad dofinansowania udzielanego w ramach Priorytetu 4 PO „Rybactwo i Morze”, a jedynie jego założeniami, które w tamtym okresie zakładały ww. poziom wsparcia. Dopiero w ostatecznej treści Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 6 września 2016r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach działań wsparcie przygotowawcze i realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność, w tym koszty bieżące i aktywizacja, objętych Priorytetem 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej, zawartym w Programie Operacyjnym „Rybactwo i Morze” pojawił się zapis umożliwiający udzielania wsparcia na poziomie 85%.

Lokalne grupy działania i społeczność zamieszkująca ich obszary, tworząc i nadzorując realizację lokalnych strategii, mają prawo do ustalania intensywności wsparcia na poziomie nieprzekraczającym ram określonych nadrzędnymi dokumentami, dlatego sam zapis rozporządzenia nie uprawnia władz SGR do podniesienia założonego pierwotnie poziomu pomocy, ale zmiana w tym zakresie musi zostać poddana konsultacjom społecznym.

Zwiększenie intensywności pomocy do 85% przyniesie następujące rezultaty:

- umożliwi realizację operacji przez organizacje pozarządowe, których najistotniejszym problemem jest niedobór środków finansowych (LSR SGR, 2015). W przeważającej części czerpią one swoje przychody ze składek członkowskich, a wśród badanych przez SGR podmiotów jedynie 1/5 prowadzi działalność gospodarczą lub odpłatną. Taka sytuacja sprawia, że mają one ograniczone możliwości korzystania z dotacji, ponieważ nie są w stanie zagwarantować odpowiedniego wkładu własnego. Zmniejszenie jego rozmiaru z 25% do 15% zniwelowałoby opisany problem. Istotne jest, że najczęściej wykorzystywanym przez organizacje pozarządowe źródłem dotacji są konkursy ogłaszane przez samorządy gminne, na terenie których podmioty te działają, co warunkowane jest większymi szansami na zdobycie przez nie dofinansowania (ograniczona liczba wnioskodawców, możliwość konsultacji składanych ofert na realizację zadań publicznych). Środki z Priorytetu 4 PO „Rybactwo i Morze”, podobnie jak JST, skierowane są do podmiotów z ograniczonego obszaru, a LGD również prowadzą doradztwo w zakresie sporządzania dokumentacji aplikacyjnej, co sugeruje, że organizacje będą zainteresowane wnioskowaniem w ramach naborów ogłaszanych przez SGR.

Ponadto zwiększenie szans na otrzymanie dotacji przez organizacje pozarządowe odpowiada założeniom Strategii, w tym działalności SGR jako Centrum Organizacji Pozarządowych.

- powiększy grono potencjalnych wnioskodawców o jednostki organizacyjne JST, które również dysponują ograniczonymi środkami. Przewidziane działania dotyczą zajęć o charakterze kulturalnym i turystycznym, czyli zadań przypisanych: szkołom, ośrodkom kultury, ośrodkom sportu, bibliotekom, itp. W większości ich potencjał ograniczony jest budżetem gmin. Zmniejszenie wkładu własnego, podobnie, jak w przypadku organizacji pozarządowych, zwiększy ich możliwości w zakresie pozyskania dodatkowych środków na prowadzone działania.

3. przesunięciu środków w budżecie Słowińskiej Grupy Rybackiej o wartości 510 921,00 zł z poddziałania: *Aktywizacja* (obecnie - 712 500,00zł) do działania: *Koszty bieżące* (obecnie - 2 137 500,00 zł).

Budżet na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju LSR przewiduje środki na działanie: *Koszty bieżące i aktywizacja* mieszczące się w Priorytecie 4 PO „Rybacko i Morze”. *Koszty bieżące* obejmują: utrzymanie Biura SGR, wynagrodzenia, organizację szkoleń organów SGR, koszty finansowe, ewaluacyjne i komunikacyjne, natomiast *Aktywizacja* dotyczy organizacji działań przygotowujących potencjalnych wnioskodawców do wnioskowania w ramach programów dotacyjnych i udział SGR w wydarzeniach promocyjnych na obszarze SGR.

Z analizy budżetu wykorzystanego w 2016r. wynika, że koszt *Aktywizacji* wyniósł 2 346,00zł, podczas gdy na *Koszty bieżące* przeznaczono 204 434,00zł. Jednocześnie w ramach *Aktywizacji* pracownicy Biura SGR przeprowadzili 11 szkoleń dla potencjalnych wnioskodawców, zorganizowali 4 godziny specjalistycznych konsultacji dla 14 osób, udzielili 244 konsultacji dla 190 potencjalnych beneficjentów, wzięli udział w dożynkach rybnych, podczas których prowadzili punkt informacyjno-promocyjny i zrealizowali konkurs oraz zajęcia animacyjne, wysłali łącznie 64 informacje do mediów, osób zainteresowanych dotacjami, JST.

Dysproporcja w przedstawionych kosztach nie wynika zatem z bierności SGR w aktywizacji lokalnej społeczności, ale z faktu, że część wydatków związanych z tą aktywizacją mieści się w rzeczywistości w części budżetu przeznaczonego na *Koszty bieżące*. Są to m.in.: zakup papieru, tonerów, konserwacja sprzętu, wykorzystanie mediów podczas przygotowania materiałów edukacyjno-promocyjnych i spotkań z potencjalnymi wnioskodawcami, koszt dojazdu do miejsc prowadzenia spotkań informacyjnych i inne. Poza tym takie zadania jak: prowadzenie szkoleń i spotkań, udzielanie konsultacji, przygotowanie treści komunikatów, materiałów edukacyjnych i promocyjnych wykonywane są przez samych pracowników, co redukuje koszty związane z korzystaniem z usług specjalistów.

W związku z powyższym, w szczególności biorąc pod uwagę, że wydatki na *Aktywizację* w przeważającej części ponoszone są w ramach *Kosztów Bieżących*, wskazane jest przesunięcie środków na to ostatnie poddziałanie.

Z analizy budżetu w 2016r., a także prognoz na najbliższe lata opartych o zapisu budżetu i *Planu Komunikacji*, wynika, że poddziałanie: *Aktywizacja* będzie mogło zostać zrealizowane przy środkach w wysokości 201 579,00zł.

Jednocześnie pozostawienie budżetu w poddziałaniu *Koszty bieżące* na obecnym poziomie może skutkować ich niedoborem w późniejszych latach (nabory wniosków przewidziane są do 2022r., pomoc w rozliczaniu dotacji beneficjentów – do 2023r.) lub koniecznością ograniczenia planowanych działań na rzecz potencjalnych wnioskodawców w celu wygenerowania oszczędności na cały okres programowania – obydwie opcje wpłyną niekorzystnie na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju w aspekcie dystrybucji środków wśród lokalnej społeczności.

Mając na uwadze powyższe i odnosząc się do zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju SGR mówiących, że: *W wyniku monitoringu funkcjonowania SGR możliwe będzie podjęcie następujących działań naprawczych: ... wprowadzenie niezbędnych zmian w dokumentach regulujących pracę SGR (np.: LSR, procedury, regulaminy)*, Zarząd zdecydował o podjęciu uchwały o przeprowadzeniu konsultacji społecznych na temat potrzeby wdrożenia zmian w LSR.